

SALUT TENDÈNCIES

Cirurgies als ambulatoris

Les intervencions de baixa complexitat, com l'extracció de berrugues o petits quists, és una tendència a l'alça que ofereixen cada vegada més àrees bàsiques de Ponent || Les executen els metges de família, que reivindiquen la importància de fomentar la formació davant les noves tècniques

L. RIBES

Solem associar una operació quirúrgica amb el cirurgià, el quiròfan i el posterior ingrés a l'hospital. Tanmateix, algunes intervencions de baixa complexitat no requereixen hospitalització i, minuts després de ser practicades, el pacient pot marxar a casa. Són les anomenades *cirurgies menors ambulatories*, executades per metges de família a les seues pròpies consultes dels CAP i que requereixen anestèsia local, mai general. Aquest tipus de procediments van a l'alça i els ambulatoris de Ponent en practiquen al voltant de quatre mil a l'any, la qual cosa equival a una setantena de mitjana a la setmana. De fet, hi ha setze àrees bàsiques que les porten a terme (de les 23 de la província) i ben aviat s'oferiran també al CAP Onze de Setembre i al d'Agramunt (vegeu les claus).

ANESTÈSIA LOCAL

Els procediments quirúrgics que s'efectuen als CAP no requereixen mai anestèsia general, només local

Les cirurgies menors més habituals són de l'àrea de dermatologia, com és el cas de l'extracció de nevus, berrugues víriques, lesions quístiques o ungles roges (matricectomies) que s'extirpen, fonamentalment, amb un electrobisturi o a través de la crioteràpia (aplicació de nitrogen líquid per cremar les lesions superficials de la pell).

Formació especialitzada

Els metges de capçalera reben formació específica per fer aquest tipus de cirurgies. Així, per exemple, el pla formatiu per a l'any que ve de l'Institut Català de la Salut (ICS) preveu un curs de cirurgia menor ambulatoria avançada dirigit a metges de família que ja les practiquen. "Les tècniques avancen i la formació continuada és imprescindible, com en totes les especialitats mèdiques", indica Marta Ortega, facultativa del CAP de Cappeda que fa més de deu anys que realitza aquest tipus d'intervencions ambulatories, sempre amb el suport d'una auxiliar de clínica. "A pesar de ser senzilles, es requereixen quatre mans: les meues han d'estar estèrils en tot moment", subratlla Ortega.

També el currículum acadèmic dels metges residents d'aquesta especialitat preveu un curs sobre aquests procediments quirúrgics, amb una part

Aquestes cirurgies i les cures les executen els metges de família amb l'ajuda del personal d'infermeria.

El 2016, es van practicar gairebé 4.000 cirurgies menors als CAP.

L'electrobisturi i el nitrogen líquid, instruments bàsics.

teòrica i pràctica consistent a fer rotacions en diferents ambulatoris que les practiquen.

En general, el grau de satisfacció del pacient és molt alt. "Agraeixen la proximitat i la familiaritat de l'ambulatori, són els seus metges de tota la vida. Les cures també les fem aquí", explica Ortega, que al llarg d'un matí pot practicar fins a una desena de cirurgies. De la mateixa manera que les cures, el control de les mostres extretes als ambulatoris és un altre procediment clau que prossegueix les esmentades intervencions. Si és necessari, s'envien a la unitat d'Anatomia Patològica de l'hospital Arnau de Vilanova perquè les analitzin.

La (r)evolució tecnològica i de serveis als CAP

■ Ecografies, infiltracions, cirurgies menors ambulatories o espirometries (proves que permeten analitzar la funció del pulmó i les vies respiratòries). Aquestes i moltes altres proves es porten a terme als ambulatoris, una cosa que era impensable fa vint-i-cinc anys. I és que els professionals d'Atenció Primària i els pacients han estat testimonis de com s'incrementava substancialment la cartera de serveis que oferien els CAP. "L'Atenció Primària ha evolucionat moltíssim, és més interdisciplinària i evita desplaçaments

innecessaris de pacients a l'hospital, en part, gràcies als avantatges de fer un bon ús de la tecnologia", explica Núria Nadal, directora d'Atenció Primària a Lleida.

De fet, aquesta evolució no s'entén sense la multiplicitat de canals de comunicació en-

TRACTAMENTS

Molts CAP fan ara ecografies o infiltracions, una cosa que era impensable fa vint anys

tre professionals sanitaris i els pacients. "El malalt agraeix poder resoldre dubtes sobre la prescripció o la dosi d'un fàrmac o comentar els resultats de l'anàlisi via correu electrònic amb el metge de capçalera. Hi veuen més proximitat i accessibilitat", assenyala Nadal.

Els centres d'Atenció Primària també han reforçat la prevenció i el foment de la salut amb la realització de diferents projectes. "Abans, un pacient anava a l'ambulatori quan estava malalt. Ara, el CAP surt al carrer."

LA DADA

3.957

CIRURGIES AMBULATORIES

Són les intervencions de baixa complexitat practicades durant el 2016 als ambulatoris de Ponent.

LES CLAUS

Què són i qui les fa

■ Les cirurgies menors ambulatories són intervencions senzilles practicades als CAP pels metges de família i no requereixen ingrés.

Ambulatoris

■ A Lleida ciutat, les practiquen els CAP de la Bordeta-Magraners, Rambla Ferran, Eixample, Balàfia i Cappeda. A la resta del territori, els d'Alfarràs-Almenar, Artesa de Segre, Balaguer, Bellpuig, Cervera, Pla d'Urgell, Ponts, Tàrraga, la Granadella i Serós.